

prelegis i.a. pri la ĝusta apliko de ata/ita, kaj lia prelego poste ricevis longan aplaŭdon. Kelkaj aŭskultantoj esprimis en la sekva diskuto, ke ili nur nun komprenis, kaj ke al ili la aplikado de ata/anta kaj ita/inta ne plu kaŭzos lingvajn malfacilaĵojn.

Intertempe, kiel prezidanto de Esperanto-Grupo *Aalen* (EGA), la personaj kaj amikaj rilatoj firmiĝis okaze de libroprezentado de la "Banalaj historioj" de Aleksandro Ĉerskjo, kiun Ŝulco majstre tradukis el la Germana. En la ĉeesto de la urbestro de Aleno kaj de proksimume 100 interesatoj mi povis reprezenti publike Ŝulcon Rikardon samatempe kun la eldonisto *Heinz Max Bleicher*. Kulmino estis, kiam la tradukinto mem legis du ĉapitrojn el sia nova libro al la ĉeestanta publiko. Jam 1993 ni revidis Ŝulcon en Aleno, ĉar li estis la FAME-premiito en tiu ĉi jaro (krom *Bruno Vogelmann*). La solena festo forte emociis la tutan 130-personan ĉeestantaron.

Tempo forpasis kaj alvenis, la 12-a de Julio 1996, la tago de la 90-jariĝo de profesoro Ŝulco. Li estis invitinta nur la plej aktivajn subtenantojn de sia laciga laboro. Jam estis senteble, ke la aĝo postulos pli kaj pli sian kontribuon, ankaŭ de nia jubileanto. Li loĝis nun kun sia edzino en la t.n. rezidejo "Porta Westfalica" por maljunuloj rande de Mindeno, kaj forpasis en sia 92-a vivojaro la 26-an de Oktobro 1997. Bedaŭrinde neniu ricevis aktualan informon pri lia neatendita morto. Pro tio la Esperantistoj, kiuj lin ŝatis, ne povis doni al li la lastan honoron dum entombigo.

Rikardo Ŝulco estis por mi patreca amiko, honesta, sincera homo, kiu ofte devis suferi pro senindulgaj, akraj, malhonorigaj, detruemaj, ja eĉ malsamideancaj atakoj de personoj, kiuj ne povis aŭ ne volis kompreni, ke li defendas la bazan kodon kaj esencon de la Zamenhofa elpensado. Sed intertempe pli kaj pli da Esperantistoj aplikas tion, pri kio li atentigis multajn jarojn.

Adreso de la aŭtoro

Karl-Heinz SCHÄFFER

Schulstrasse 17

DE – 73432 Aalen-Unterkochen / Germanio

<kh.schaeffer@t-online.de>

Priaŭtora informo

Apotekisto. Dumviva membro en la Internacia Sciencista Kolegio de AIS. Estro de Esperanto-Grupo Alena. Bibliotekisto kaj afergvidanto de la Germana Esperanto-Biblioteko *Aalen*. Esperantisto.

Rikardo Ŝulco kaj la muziko

Franz-Georg RÖSSLER

Enkonduko

La multaflankaj interesoj de Rikardo Ŝulco kondukis lin ankaŭ al la muziko. Jam juna aĝe li tre ŝatis danci. En biografio li nomis sin interalie "tangodancisto". Li frekventis koncertojn kaj operoprezentadojn, tradukis el ties tekstoj. Aŭtodidakte li lernis ludi la bekfluton. Kiel teksto-aŭtoro li havis kontaktojn kun komponistoj. En Franclingva poemo li konstatis: "*Je joue mem de la flûte, pourtant ne suis pas musicien*" ("Mi ludas la fluton, tamen mi ne estas muzikisto"). Sed: "*Musique me ravit, c'est clair.*" ("Estas klare, ke muziko min ravas").

Certe ne konscie, sed tute nature ligiĝis en lia persono la antikva nedisigebla kunestado de la vorto kun la muziko. Pro tio li disponis pri altagrada konscio pri lingvaj/muzikaj takto kaj akcento.

En lia informa/instrua/distra serio "Vestfaliaj Flugfolioj", kiuj atingis la nombron de preskaŭ cent, Rikardo Ŝulco foje enmetis popolkantojn ne nur tekste, sed ankaŭ muziknote. Same okazis ankaŭ en la libro "La muzino". Kaj ne nur popolecajn muzikaĵojn li enigis en siajn librojn, sed ankaŭ melodiojn verkitajn aparte por liaj tekstoj.

Estas interese, ke Rikardo Ŝulco nerare pensis muzikece, kiam li inventis poeziajn formojn. Aparte la variadon li regis majstre. Longajn ĉenojn da poemoj aŭ tradukoj li evoluigis el kerno, transformis, kiel faris klasikismaj komponistoj, malnovajn ideojn en aktualajn, konservante la malnovan formon. Tie ĉi li proksimiĝis evidente al muzikaj strukturoj.

Muzika dosiero

Rikardo Ŝulco donacis al ni dum nia lasta vizito sian (ne tre dikan) dosieron kun siaj muziknotoj. Ili konsistas el kajeroj por bekfluto(j), inter ili komencantoliteraturo same kiel evoluintaj sonatoj. Estas interese, ke inter la muzikaĵoj por bekfluto troviĝas aktualaj muziknotoj

el jena reenkonduka tempo de la bekfluto en la tridekaj jaroj, tiam avangardaj, ekzemple de *Wolfgang Fortner*, kaj unu el la plej fruaj novaj lerniloj por tiu ĉi instrumentofamilio, tiu de *Gofferje*.

Estas supozeble (kaj laŭ lia iama diro certe), ke la lingvulo Ŝulco ne akiris altan gradon de kompetenteco je la bekfluto. Sed li amis la ludadon kaj aprezis ties efikon al lia personeco. En la Germanlingva poemo *Zwölf Töne nur* (Nur dek du tonoj) evidente li ne aludas la “dekdekafonian” (dekdu-tonan) muziksistemon de *Arnold Schönberg*, sed melodion, kiu iam impresigis lin. Kaj li konfesas (tie ĉi laŭ la lasta verso en senrima adaptado): “Mi flutas tiun melodion ree / kaj aŭskultetas, kiam ĝi forsonas, / kaj fine mi demetas mian fluton, / skuite pro travivo de la formo.” Ke la flutoludado estis por Ŝulco multe pli ol nura ludo, pruvas ankaŭ poemo en “Vespero jam fariĝis”:

“Mi amas mian fluton. / Ludante ĝin mi festas.
Per ĝi mi ja pri mia / vivvolo manifestas.”

Felicitino Kukuko (*Felicitas Kukuck*)

Apud la kajeroj por la bekfluto troviĝas manskribe muzikaĵoj de la komponistino *Felicitas Kukuck* (1914-2001), Hamburgano, kun kiu Rikardo Ŝulco flegis bonan kontakton kaj kun kiu li efektiviĝis plurajn tekstajn-muzikajn projektojn. Ŝi, iama studento de *Paul Hindemith* (1895-1963, cetere unu el miaj komponistaj idoloj tiuĉitempe), estis verkinta melodion en diversaj variaĵoj por liaj limerikoj, aperintaj en “*ne ältere Dame aus Preetz*”. La melodio taŭgas por ĉiuj de la 333 Ŝulcaj specimenoj. La teksto-aŭtoro en sia instruo “Kiel oni faras limerikojn” prezentas kaj rekomendas jenan melodion tiel (Germanlingve): “La melodio senmaskigas senerare ĉiun rampantan, glitantan, peze tretantan, stumblantan, mispaŝantan forĵetindaĵon. Sole la saltanta, la ĝustamezure kuranta limeriko adaptiĝas al la melodio kaj permesas esti kantata laŭ ĝi.”

Ŝulco pluraloke per menciado fieras, ke kelkaj el tiuj liaj limerikoj estis fariĝintaj tekstoj (“apud aliaj medigitaj kaj impertinentaj kantoj”) por “*Konzert für Drehorgel und Gesang*” (“Koncerto por gurdo kaj kantovoĉo”) de *Felicitas Kukuck*, aperinta vinildiske en “*Modern music records LP 20*” ĉirkaŭ la jaro 1970. Krom tiu ĉi melodio estas ses Kukukaj kantoj laŭ Ŝulcaj tekstoj (vd. la apendicon). Enestas ankaŭ kelkaj manskribaj leteroj/komentoj de ties komponistino kaj du gazetartikoloj pri ŝi.

Tekstoj por muziko

Ŝajnas esti, ke la limerikomelodion petis la teksto-aŭtoro flanke de la komponistino. Ĉe alia projekto estis inverse. Temas unuavide pri libreto kun la Ŝulca parafrazo de la unuaj ses ĉapitroj de la Biblia libro pri Josuo “*Die Posaunen von Jericho / La trombonoj de Jeriko*” en troĥeo-kvaroj, kaj Esperante kaj en la Germana lingvo. Sed sur kvar aparte engluitaj flavaj folioj kun muziknotoj kaj klarigoj evidentiĝas, ke la rigora sama ritma vestaĵo de la versoj ŝuldiĝas al la postulo esti kantataj laŭ du samritmaj melodioj.

Tiuĉifoje Felicitino Kukuko estis petinta lin verki baladon por ŝiaj pliklerigaj muzikamatoraj grupoj por la kutima kulmina polonezo, longa komuna dancado, en la kastelo *Rothenfels* en la malsupra Frankonio. La komponistino finas sian aldonitan raporton tiel (en traduko de R. Ŝ.): “Mi do petis mian amikon Rikardo Ŝulco verki baladon. Tiun li sprite kaj lerte verkis, kaj baldaŭ poste je bela somervespero en Rotenfelzo laŭ la longa kaj serene serioza historio pri Josuo, polonezo estas danciĝinta. Tiam, akompanata de gitaro, kantis juna katolika sacerdoto, kaj la tuta granda dancistaro post ĉiu strofo ekkantis la refrenon.”

Letero de *Kukuck* dorsflanke de la lidokomponaĵo “*Dieser dein Gott*” laŭ (tiam ankoraŭ) *Franziskus R. Schulz* ankaŭ atestas, ke Ŝulco rilate la muzikon tamen restis en amatora stato: Longe ŝi eksplikis iomete spican ritmon kaj malferme aldonis: “Mi spertis, ke la plej multaj muzikaj laikoj vidas aŭ havas malfacilaĵojn en la kampo ritma, kvankam ne devus esti”. Kaj estas evidente, kiun “laikon” ŝi aludas.

Tio ĉio okazis antaŭ la Ŝulca Esperanta vivofazo. Pri *Felicitas Kukuck* li poste omaĝis interalie almenaŭ per unu limeriko (vd. la apendicon). Kaj li enigis en la libron “La muzino” la baladeton “Anino la orfino” kun melodio kaj akompano, menciante “Teksto de ŜULCO Rikardo – Muzika kompono de KUKUKO Felicitino”. (Vd. ankaŭ Apendicon II.)

Tradukoj

La muzika sento de la poeto ebligis al li akurate reagi al la tekstaj bezonoj de la muziko, precipe por tradukoj al Esperanto. Aparte mi volas mencii la 28 tradukojn por lidokajero, kies tekstojn mi petis de li. Ekzistis jam antaŭe pluraj klasikaj lidotekstoj en Ŝulca traduko, sed multajn li nove kreis, laŭdire kun plezuro. Lertege li adaptis en-

havon, rimon kaj ritmon de la originaloj. Kvar aperis en la kompakta disko "Lida ludo" de *Jean Thierry von Büren* en Svislando, aliajn mi muzikis kun tiu tenoro en koncerto en *La Chaux-de-Fonds*, memkompreneble ofte ankaŭ kun mia edzino. Pluraj pliaj lidotekstaj tradukoj laŭ la tuta gamo de la klasika-romantika epoko aperis en "La muzino".

Ne nur la Germana lido estas traktita. Kiel romanisto Ŝulco bonege konis la Francan literaturon. Li tradukis sub la titolo "Romantika lido" ("*Chanson / Lied*") kantotekston de Demjusetto Alfredo (1810 ĝis 1857) kaj aldonis plurajn proprajn variaĵojn en la Germana lingvo, kiel li kutimis fari jam antaŭ lia Esperanta epoko. Kaj certe estas pliaj aliaj tekstotradukoj el la Franca lingvo, taŭgaj por kantigo.

Aparta, ankaŭ persona rilato ekzistis al Lajpo Ĵano (*Johannes Leip*), kiu estas traktitaj aparte en la referaĵo "Rikardo Ŝulco, la pentristo kaj grafikisto" de *Rita Rössler-Buckel*. Jena lingva kaj bilda verkisto forte influis Rikardon Ŝulcon. Memkompreneble li tradukis ankaŭ el liaj poemoj, redonitaj en "La muzino". Plej fama inter ili estas "Lil' Marlin' ", iom efemera produkto de Lajpo, tamen fariĝinta lia eterna sukceso.

Ankaŭ operaj tekstotradukoj el la Ŝulca plumo ekzistas, kvankam ne kompletaj aŭ sistemaj. Specimenoj prezentigas en "La muzino": "Rakonto pri Gralo" (laŭ Vagnero Rikardo (1813 ĝis 1883) el la opero "Lohengreno", 1850) kaj "Ho, kiom trompaj..." (laŭ Verdo Ĝuzepo (1813 ĝis 1901); kanzono de la duko el la opero "Rigoletto"). De Mocarto / Daponto en la menciita libro aperis "Donos la manon tie..." el "Sjor' Ĥuano", de Mocarto / Ŝikanedro "Arioj de Sarastro" kaj dueto al "La magia fluto" ("Papagino/Papageno"), de *Otto Nikolai* la drinkkanto de Falstafo el "La gajaj virinoj de Vindzo", de Ofenbaŭo Jakobo "Ario de la Spegulo" el "Rakontoj de Hofmano", de Bizeto Georgo "Ek al la batal'..." kaj "La amo venas de l' Ciganoj" el "Karmino", de Miljokero Karlo "La polino" el "La studento mizerulo".

Inter la tradukoj de Ŝulco troviĝas ankaŭ "*Rondelet*" ("Rondeto") de *Guillaume de Machaut*, sentema amokanto, kiun li tradukis el la frua Franca lingvo en la Germanan. Ŝulco rigardis la Francon certe kiel elstaran poeton. Ĉu li sciis, ke tiu, vivinte de ĉ. 1300 ĝis 1377, ne nur skribis tekstojn, sed apartenis al la plej famaj komponistoj tiutempaj ("*Ars nova*"), kaj ankaŭ proprajn tekstojn provizis per ofte tre arteca muziko?

Muzikliteraturo

Krom pro kantotekstoj el diversaj stiloj kaj epokoj, la muziko foje rolis en aliaj tradukaĵoj Ŝulcaj. Plej ampleksa estas lia traduko de la poezia ciklo pri *Ludwig van Beethoven* "Antaŭ la naŭa ondo" de *Jiří Karen* en "La viro en la luno".

En tiu ĉi kadro ni almenaŭ aludu la fojan traktadon de la teoria flanko de la muziko en apartaj artikoloj. Ŝulco okupiĝis ekzemple en la eseeto "La kantebleco de lingvoj" pri la funkciado de Esperanto por kantaj celoj, komparante ĝin kun aliaj lingvoj. En "La sonoreco en la poezio kiel tradukada problemo" (en "La muzino") Ŝulco tre klare pravas sian senton pri la muzikeco de la poezio. Rilate la tempostrukturon li klarigas: "Anstataŭ pri versomezuro oni povus ankaŭ paroli pri takto, sed ne, kiel ofte okazas, pri ritmo." Ke gravas por li ankaŭ la melodieco de poeziaj formoj, montriĝas en kelkaj tre informaj ilustraĵoj aldonitaj. En ili la deklamado aperas en desegna ekzekutado, kvazaŭ en poezia ĥoreografio. Tiaĵo jam okazis en la tempo de la Gregoria ĉanto, kiam oni ne konis muziknotojn, sed desegnis aeren melodiojn laŭ ilia moviĝo.

En tiu ĉi artikolo renkontiĝas tri artoj, nedisigeble kunligitaj: la vorto, la muziko, la bildo. Same okazas en la samalibra ĉapitro "La arto por la arto", kie Ŝulco unue prezentas la poemon "*L' Art*" de Gotĵero Teofilo Francingve, poste donas tradukon kaj plulaboron "*Die Kunst 117 Jahre später*" en la Germana kaj fine Esperantan tradukon "La arto". Jen sentiĝas ankaŭ iom el la ideaj fundoj kaj fontoj de Rikardo Ŝulco.

Evoluo

Muzikhistorie ligita estas la Ŝulca nomo al la komponaĵo "Evoluo", kion mi komponis laŭmende de la "*Gesellschaft für Neue Musik*" ("Asocio por Nova muziko") en Manhejmo en la jaro 1991. Tiam mi nepre volis komponi Esperantan tekston kaj preferis sinjoron Ŝulco kiel aŭtoron. Lin mi petis kaj streĉe atendis lian tekston, ĉar mi lasis al li ĉian liberecon. Ĉu ĝi konvenus al miaj aspiroj? Venis la teksto "EVOLUO" kun sia akra kritiko de la nuntempa vivomaniero, sed en plej poezia tono. Ĝi inspiris min al komponado, kaj la kunlaboro sukcesis. La multavoĉa ĥora peco gajnis la unuan premion en la Germana Ĥora Konkurso (*Fulda* 1994) kaj aperis eldone kiel partituro kaj kiel kompakta disko – ambaŭ en eksterEsperanta medio...

Cetere, la ĥoranoj lernis la fremdlingvan tekston memstare laŭ mia skriba instruo kaj kantis ĝin senerare. Ke la prezentado de tiu ĉi malfacila peco ne nur estis devo por tiu ambicia ĥoro, montriĝis dek jarojn pli poste, kiam ĝi restudis ĝin sen ia devo por la 25-jara jubileo de la ensemblo. Ŝulco certe iam aŭskultis la pecon, sed bedaŭrinde mi ne scias aŭ ne memoras lian reagon.

Kaj dua cetero: En 1992 Rikardo Ŝulco enmetis tiun ĉi tekston German- kaj Esperantalingve en la volumon "La muzino". La antaŭjare sendita porkompona originalo estis alveninta nude, sen rimarkigoj. En la libra depresado Ŝulco aldonis al la Germana versio (!) la Esperantan dediĉon "Por ROJSLERO Franco-Georgo". Kaj en la Esperanta versio li ŝanĝis la lastan linion. Originale ĝi tekstas: "Ne malesperu ni, plu vivu...pene." Nun li eĉ turnas la enhavon en alian direkton: "Esperu ni! Kaj penu! Mutacie." Por la komponisto tiu tendenco devigus al tute alia fino de la peco. Por la tekstaŭtoro post jaro la unua versio aspektis certe tro pasiva, tro maldecidema. Kiel vera Esperantisto li ne povis resti ĉe jena solvo. Urĝis lin postuli (super)-homan, se ne Esperantistan energion, aktivan laboron, eĉ ŝanĝiĝon, en tiu ĉi evolua kunteksto: "mutacion". Tiam li estis 86-jara, travivinta jam multon malesperigan.

Komence de la 90-aj jaroj Rikardo Ŝulco transdonis al mi partituron de muzikigo de la Zamenhofa "La Espero" (intertempe la konata himno de la Esperantistoj) fare de la pola komponisto *Andrzej Koszewski*, kun la rekomendo kontakti lin. La komponisto ne Esperantisto aprezis la fonetikajn eblecojn de la Lingvo internacia kaj inventis apartan modernstilan muzikan-tekstan teksaĵon por granda ĥoro. Ekestis korespondado kun li, en kiu li plendis, ke la peco ja akiris agnoskon en la pola medio, sed ne inter Esperantistoj. Pere de artikolo en *MONATO* almenaŭ mi provis atentigi la samideanojn pri tiu ĉi verko, kiun ankaŭ mi nur estis ekkoninta tra Rikardo Ŝulco.

Komponaĵo

Kvankam Rikardo Ŝulco en 1969 (en la jam supre menciita Francilingva poema memportreto "*Les dadas du vieux retraité*" ("La ŝatokupoj de la maljuna retiriginto") konfesis, ke li ne scias komponi muzikon, ĝin nur ŝatas aŭskulti ("*Et quoique je ne sache rien / de l'art de composer musique / je l'aime l'entendre bien.*"), li tamen iam provis muzike komponi. Estas tute nekonate inter la Esperantistoj, ke la lingvisto kaj lingva verkisto kreis almenaŭ unu "muzikan

komponaĵon", nome muzikigon de la propra teksto "*PSALM*", iam publike prezentita kaj aktuale postlasita en du preskaŭ identaj formoj inter liaj Germanlingvaj prespretaĵoj.

Por inicitoj la teksto jam aspektas tia, kiel en la sesdekaj kaj sepdekaj jaroj oni ŝatis prezenti "modernajn psalmojn", ekz. tiujn de la latinamerika "liberiga teologo" *Ernesto Cardenal*, cetere ekzemplon donanta personeco por Ŝulco. Komponisto povus efektuple aranĝi la Ŝulcan psalmon laŭ jenaj modeloj. Sed jam la tekstaŭtoro mem instigis en komento al muzika prezentado. Li ne skribis muziknotojn aŭ liveris grafikan partituron, sed komunikis vorte siajn muzikajn ideojn. Ekzemple "Granda *Tutti*-ĥoro parolu la alvokojn, transirante el la parolata lingvo en kantatan lingvon. Aldoniĝu du malgrandaj ĥoroj por la aliaj alineoj. Transpontu modere frapinstrumentoj la partojn." Por la tempo kaj la granda formo li indikis: "La rapideco de la 'alvokoj' restu serioza kaj signifa, tiu de la 'kreaĵ ŝtupoj' akceliĝu laŭ la Bolero de *Ravel*". Kaj memkonscie li aldonis: "La peco povas anstataŭi predikon aŭ prezentiĝu kune kun du aŭ tri aliaj pecoj pli grandaj en pure muzika koncerto." La teksto kun la komento troviĝas komplete, sed Germanlingve, en la libro "Rikardo Ŝulco. Dek jarojn poste" / *Edition Antiphon / Speyer / 2007*.

Fino

Ĉu mi povis sekvi funde la muzikajn spurojn de Rikardo Ŝulco, ĉu mi estas trovinta ĉiujn? Pri tio mi ne povas esti tute certa, ĉar mi povis utiligi preskaŭ nur tion, kio postrestis en mia biblioteko kaj mia memoro. Sed ŝajnas al mi, ke la bildo ne konsiderinde ŝanĝiĝos, eĉ se troviĝos ankoraŭ lidotradukoj kaj eble melodioj de *Felicitas Kukuck*. Aparta branĉo tamen povus ekesti, se aliaj komponistoj estonte adoptos Ŝulcajn tekstojn por siaj komponaĵoj.

Apendico I:

Tekstaj-muzikaj rilatoj inter *Franz-Georg Rössler* kaj Rikardo Ŝulco

1. Ŝulcaj tekstoj por muzikaĵoj de F.-G. R.:

a) Evoluo (por kantato)

muziknotoj: *Tonger-Musikverlag Köln*
kd: *Valve Hearts / Köln / 1996*

b) Nokto estas paca mar' (lido)

muziknotoj: *Edition Antiphon / Speyer / 2005*

- c) **La trombonoj de Jeriko** (polonezo)
muziknotoj: *Edition Antiphon / Speyer / 2007*
- d) **...und dennoch versuchen zu retten**
muziknotoj: *Edition Antiphon / Speyer / 2007*
- e) **...kaj tamen provadi la savon**
muziknotoj: *Edition Antiphon / Speyer / 2007*

2. Artikoloj de F.-G. R. pri Ŝulcaj muzikteksroj

(vd. ĉe "Rilatoj inter..." apendice de "Dediĉe al Rikardo Ŝulco, la mentoro kaj la amiko") en:

Franz-Georg Rössler / Rita Rössler-Buckel

"Rikardo Ŝulco. Dek jarojn poste."

Edition Antiphon / Speyer / 2007

3. Lidoj en Esperanto / Klavierlieder in Esperanto

28 tradukaĵoj de Rikardo Ŝulco / eldono de F.-G. R.

muziknotoj: *Edition Antiphon / Speyer / 2003*

Apendico II:

Rilatoj Rikardo Ŝulco – Felicitas Kukuck

1. Limeriko pri Felicitas Kukuck:

95.		IELA TRANSLINGVIGO:
<i>Es komponiert in Blankenese</i>		Komponas en Blankenezo
<i>Felicitas auf ihrer Chaise.</i>		Felicitino sur sia seĝo.
<i>Sie macht Kanons, Kantaten,</i>		Ŝi faras kanonojn, kantatojn,
<i>Menuette, Sonaten,</i>		menuetojn, sonatojn,
<i>und kaut dabei Rundstück mit Käse.</i>		dume maĉante fromaĝon.

Ni ne scias, ĉu la tuj apuda limeriko rilatas la saman Felicitinon, ĉar en siaj klarigoj Ŝulco mencias iom nebule nur unu limerikon sub tiu ĉi kapvorto: "Tre idiliece bildigas la limeriko la vivadon de tiu ĉi vaste sola virino komponanta...". Tamen, pro scienca kompleteco, tie ĉi ĝi ne estu prisilentita:

96.		IELA TRANSLINGVIGO:
<i>Felicitas buddelt im Sande</i>		Ensable fosumas la Felicitin'
<i>in Norddorf auf Amrun am Strande,</i>		Amrune Norddorfe ĉeŝtrande,
<i>und badet im Meer,</i>		kaj naĝas enmare,
<i>tollt dann tüchtig umher.</i>		moviĝas nerare,
<i>Nix oben, nix unten! O Schande!</i>		sed nude. Hontinde! Ho, kia virin'!

2. Komponaĵoj de Felicitas Kukuck laŭ tekstoj de Rikardo Ŝulco en la aktaĵo donacita al Rössler:

1. La melodio al la limeriko laŭ diversaj prilaboradoj (melodio sola / kanto sola / kanto + piano)
2. *Mondlied* (Lunkanto), (melodio sola + piano / trivoĉa virina koruso)
3. *Der Mensch lebt nicht vom Brot allein* (La homo vivas ne nur de pano), (kanto sola)
4. *Zum Menschen allein wird durch Glauben der Mensch* (Sole per kredo la homo fariĝas homo), (kanto sola / melodio sola / trivoĉa miksitita koruso)
5. *Dieser dein Gott* (Tiu ĉi – via Di'), (kanto sola / melodio sola / kanto + piano)
6. *Schokoladen-Josephine* (Ĉokolad-Jozefino), ("Text / Teksto: Franziskus") (kanto + piano / melodio sola)
7. *Einmal in St. Pauli* (Unufoje en Sanktpaŭlo), ("Text / Teksto: Franziskus") (kanto + akompanaĵo / melodio sola)

3. Komponaĵoj de Felicitas Kukuck laŭ tekstoj de Rikardo Ŝulco, enŝovitaj en Ŝulcaj libroj:

1. En "'ne ältere Dame aus Preetz'" ("Dam' maljuneta el Preco"), (Eldonejo *Bleicher*): melodio por liaj limerikoj.
2. En "La muzino" (Esperanto-Centro Paderborno): "Anino la orfino": baladeto kun melodio kaj akompano.
3. En "La trombonoj de Jeriko": melodio por la polonezo.

Adreso de la aŭtoro

RÖSSLER Franz-Georg

Am Mönchsbusch 6

D-67373 Dudenhofen / Germanio

<rozsas@web.de>

Priaŭtoro informo

Gimnazia instruisto. Verkas muzikaĵojn, tekstojn kaj bildojn. Esperantisto.

POLONEZO

Melodio por multaj strofoj danceblaj

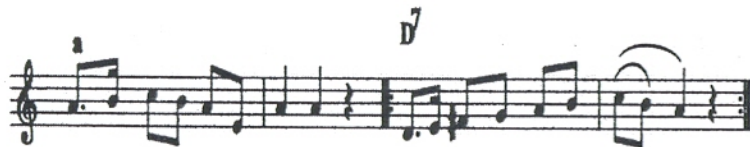
Teksto: balado "La trombonoj de Jeriko" de
Rikardo Ŝulco

Kanto + akorda akompano

Franz-Georg Rössler

Ki-am nun Mo-se' mor-tin-ta, ur-ĝe di-ris Di' Jo - su-on:

"Mi-gru kun la tri-boj ĉi-uj en la lan-don vin do - no -tan."

Kantisto kantas sola la multastrofan tekston.

Grupo (ankaŭ dancanta) ripetas la lasten versokvaronon (la du lastajn taktojn).

Por fini ripetu kune la unuajn du taktojn kun ties unuastrofaj tekstoj,
eble per "Haleluja, haleluja."

Scienca ĉio

La plej grandaj haremoj

Ĉe mamuloj troviĝas inter kelkaj foko-specioj. La maskloj defendas marbordajn sekciojn aŭ malgrandajn golfojn kontraŭ rivaloj. Tie ĉi ili pariĝas kun la femaloj, kiuj tie ankaŭ naskas la idojn. Rekordulo estas ursfoko-masklo, kiun oni malkovris sur la *Pribylow*-insuloj antaŭ Alasko. Ĝi estis amasiginta ĉirkaŭ si 161 femalojn. Ankaŭ la Nordaj Marelefantoj ĉirkaŭigas sin per abunda femala kompanio: dum la sezono la maskloj pariĝas kun 40 ĝis 50 femaloj, kaj tion plurfoje. La konkurenc-lukto kaj streso tamen estas senkompataj. Por fariĝi superrega masklo, marelefanto devas unue atingi aĝon de 8 aŭ 9 jaroj – tion kapablas nur unu el cent bestoj. Kaj se la vireca aĝo estas atingita, la domina masklo eltenos la daŭran interbatiĝon pri femaloj maksimume unu aŭ du jarojn. Ekzistas fakte pli malstresa formo de familia kunvivado.

(2008-01-21)

Ĝisosta ostomilito

La usonanoj *Edward Drinker Cope* (1840-1897) kaj *Othniel Charles Marsh* (1831-1899) estis pioniroj pri paleontologio, la scienco pri fosiliĝintaj besto- kaj plantorestaĵoj. Ili konatiĝis unu kun la alia dum studado en Berlino/Germanujo. Komuna al ili estis la arda kaj senbrida pasio kolekti fosiliojn, tiam tute nova hobbio. Sed ĝi por ambaŭ fariĝis vera vivotasko. Ree en Usono ili efektivigis – depende kaj komence en reciproka altestimo – elstarajn trovaĵojn de fosiliaj vertebruloj en Kansaso, poste ankaŭ en Utaho, Kolorado, Norda Dakoto kaj Montano. Sed baldaŭ la komuna strebado ŝanĝiĝis en akrajn konkurenccatalojn, kiuj famiĝis sub la nomo "ostomilito" (angle "Bone Wars"). La kaŭzo de tio estis verŝajne la Elasmosaŭro, iu de *Cope* malkovrita naĝanta saŭro kun ekstreme longa kolo kaj tre malgranda kapo. Dum la kunmetado de la skeleto *Cope* eraris kaj metis la krani-on sur la vostoekstremaĵon. Kiam tion vidis *Marsh*, li plengrĝe ridis ĝis larmoverŝo. Li prefere ne estu farinta tion. Ĉar la eraro de *Cope* pri la Elasmosaŭro kaj la posta reago de *Marsh* malamike disigis la du esplorantojn, ambaŭ alte estimatajn membrojn de la Nacia Akademio de Scienco. Kiam *Marsh* malkovris saŭron 30 cm longan, *Cope* mallonge poste superatutis lin per 60 m longa fosili-besto. Kiam *Cope* referencis pri trovaĵo el la *Perm*-epoko (antaŭ 260 milionoj da jaroj), tiam *Marsh* rapide traserĉis siajn ostokestojn kaj prezentis, same el la permia tempo, la plej aĝan vertebrulan fosilion de la mon-